Gemeente Almelo

Raadsvergadering: 16 juni 2020
Registratienummer: R 2006044

Raadsbesluit

Onderwerp: Jaarverantwoording 2019

Samenvatting raadsvoorstel

Met de jaarverantwoording 2019 geven we inzicht in de realisatie van de begroting 2019. Het jaar is afgesloten met gerealiseerd resultaat van € 3,3 miljoen voordelig. De raad wordt gevraagd om de jaarverantwoording 2019 vast te stellen en in te stemmen met de door ons voorgestelde resultaatbestemmingen. De accountant heeft de controlewerkzaamheden uitgevoerd en is bezig met de afronding. De strekking van de verklaring is naar verwachting goedkeurend voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders,

Besluit:

1. In te stemmen met de jaarverantwoording 2019 inclusief addendum van de gemeente Almelo, onder voorwaarde dat de strekking van de definitieve controleverklaring en het definitieve accountantsverslag gelijk is aan het definitief concept accountantsverslag 2019 Gemeente Almelo van 16 juni 2020.
2. De in de jaarverantwoording 2019 opgenomen toelichtingen, analyses, conclusies en aanbevelingen te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2019;
3. De lasten over het jaar 2019 vast te stellen op € 274,8 miljoen en de baten op € 283,6 miljoen, waardoor het saldo van baten en lasten € 8,8 miljoen voordelig bedraagt;
4. De stortingen in de reserves vast te stellen op € 17,9 miljoen en onttrekkingen aan reserves op € 12,4 miljoen, waardoor het saldo van reserve mutaties € 5,5 miljoen nadelig bedraagt;
5. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op € 3,3 miljoen voordelig.
6. Dit gerealiseerde resultaat als volgt te bestemmen:
   a) een bedrag van € 71.000 te storten in de reserve overlopende werken, voor de uitvoering van het 'Werkfittraject Logistiek'.
   b) een bedrag van € 415.000 te storten in de reserve overlopende werken, ter uitvoering van een aantal incidentele activiteiten waarvoor via de decembercirculaire 2019 middelen zijn ontvangen.
   c) een bedrag van € 600.000 te storten in de reserve overlopende werken, voor de uitvoering van het groot onderhoud aan verhardingen in 2020.
   d) een bedrag van € 1,63 miljoen te onttrekken uit de reserve bodemverontreiniging en deze reserve op te heffen.
   e) een bedrag van € 2,47 miljoen te storten in een nieuw te vormen reserve gebiedsgerichte aanpak.
   f) het restantsaldo van € 1,40 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.

Addendum Jaarverantwoording 2019

In de Jaarverantwoording 2019 is op pagina 157, in de paragraaf 4.1.3.13 Gebeurtenissen na balansdatum, een toelichting met betrekking tot het coronavirus opgenomen. Deze toelichting is conform de aanwijzingen van de commissie BBV. Na interne consultatie wordt op verzoek van de accountant onderstaand addendum toegevoegd:

4.1.3.13 Gebeurtenissen na balansdatum

In het tweede kwartaal van 2020 is een eerste impactanalyse gemaakt met betrekking tot de gevolgen van de coronacrisis voor de gemeente Almelo. De gevolgen van de crisis voor zowel de gemeentelijke beleidsdoelstellingen als de gemeentelijke financiën zijn hiertoe, daar waar mogelijk, geduid. Daarbij wordt opgemerkt dat er op dit moment nog grote onzekerheid bestaat omtrent het verdere verloop van de crisis en de toegezegde compensatie vanuit het Rijk. De resultaten van deze impactanalyse zijn in de vorm van een coronaspiegel en aanvullende risicoanalyse opgenomen in de perspectiefnota 2020.

In de voorjaarsrapportage 2020 is voor 2020 reeds een bedrag van ca. 3,3 miljoen euro aan financiële risico's als gevolg van de coronacrisis gekwantificeerd:

- Coronacrisis - Inkomensregeling bijstand/BUIG (2,5 miljoen euro incidenteel)
- Coronacrisis - opbrengst parkeren (475.000 euro incidenteel)
- Coronacrisis - toeristenbelasting (300.000 euro incidenteel)

In de liquiditeitsprognose is rekening gehouden met een aanvullende liquiditeitsbehoefte als gevolg van het coronacrisis, welke onder andere kan ontstaan als gevolg van een aanvullend beroep op de BUIG en het verlenen van uitstel van betaling voor gemeentelijke belastingen.
Het college heeft begin 2020 reeds besloten om ter consolidatie van de vlottende schuld in 2020 voor een bedrag van 65 miljoen euro aan langlopende geldleningen te herfinancieren. Hiermee is er meer dan voldoende ruimte onder de kasgeldlimiet om tot eind 2022 op basis van kasgeldleningen in de liquiditeitsbehoefte te voorzien.

Via de reguliere P&C-documenten wordt de gemeenteraad frequent geïnformeerd over de financiële positie van de gemeente Almelo en de gevolgen van de coronacrisis. De financiële consequenties van de coronacrisis voor de periode vanaf 2021 worden - daar waar mogelijk - in de begroting 2021 verder uitgewerkt. Indien nodig worden er maatregelen genomen om bij te sturen. De integrale afweging van middelen wordt hiermee geborgd.

Gedaan in de openbare vergadering van 16 juni 2020,

de griffier, **de burgemeester,**

drs. C.M. Steenbergen **A.J. Gerritsen**

Raadsvergadering: 16 juni 2020
Registratienummer: R 2006044

Naam: E. Leppink
Datum: 15 mei 2020
Team/teamonderdeel: TCA Team Control & Audit
Telefoonnummer: 1312

Voorstel aan de raad

Onderwerp	**Jaarverantwoording 2019**
Hoofdopgave	Hoofdtaakveld **Bestuur en ondersteuning**
Portefeuillehouder	**A.L. Langius**

Samenvatting raadsvoorstel

Met de jaarverantwoording 2019 geven we inzicht in de realisatie van de begroting 2019. Het jaar is afgesloten met gerealiseerd resultaat van € 3,3 miljoen voordelig. De raad wordt gevraagd om de jaarverantwoording 2019 vast te stellen en in te stemmen met de door ons voorgestelde resultaatbestemmingen. De accountant heeft de controlewerkzaamheden uitgevoerd en is bezig met de afronding. De strekking van de verklaring is naar verwachting goedkeurend voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Voorgesteld raadsbesluit

1. In te stemmen met de jaarverantwoording 2019 van de gemeente Almelo, onder voorwaarde dat de strekking van de definitieve controleverklaring en het definitieve accountantsverslag gelijk is aan het definitief concept accountantsverslag 2019 Gemeente Almelo van 16 juni 2020.
2. De in de jaarverantwoording 2019 opgenomen toelichtingen, analyses, conclusies en aanbevelingen te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2019;
3. De lasten over het jaar 2019 vast te stellen op € 274,8 miljoen en de baten op € 283,6 miljoen, waardoor het saldo van baten en lasten € 8,8 miljoen voordelig bedraagt;
4. De stortingen in de reserves vast te stellen op € 17,9 miljoen en onttrekkingen aan reserves op € 12,4 miljoen, waardoor het saldo van reserve mutaties € 5,5 miljoen nadelig bedraagt;
5. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op € 3,3 miljoen voordelig.
6. Dit gerealiseerde resultaat als volgt te bestemmen:
   a) een bedrag van € 71.000 te storten in de reserve overlopende werken, voor de uitvoering van het 'Werkfittraject Logistiek'.
   b) een bedrag van € 415.000 te storten in de reserve overlopende werken, ter uitvoering van een aantal incidentele activiteiten waarvoor via de decembercirculaire 2019 middelen zijn ontvangen.
   c) een bedrag van € 600.000 te storten in de reserve overlopende werken, voor de uitvoering van het groot onderhoud aan verhardingen in 2020.
   d) een bedrag van € 1,63 miljoen te onttrekken uit de reserve bodemverontreiniging en deze reserve op te heffen.
   e) een bedrag van € 2,47 miljoen te storten in een nieuw te vormen reserve gebiedsgerichte aanpak.
   f) het restantsaldo van € 1,40 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.

Inleiding

In onze raadsbrief van 24 maart 2020 hebben wij u geïnformeerd over het voorlopige resultaat van de jaarverantwoording 2019. Hiermee heeft u vroeg in het jaar een beeld gekregen van de gerealiseerde resultaten. Wij hebben u tevens aangeven dat het om een voorlopig resultaat gaat in verband met onzekerheden over een aantal specifieke onderwerpen, zoals de decentralisaties en de accountantscontrole.

De accountant heeft de controlewerkzaamheden uitgevoerd en is bezig met de afronding. De strekking van de verklaring is naar verwachting goedkeurend voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Tijdens het technisch vragenuur van 9 juni geeft de accountant een toelichting op het rapport van bevindingen.

Algemeen financieel beeld
De jaarverantwoording laat een gerealiseerd resultaat zien van 3,3 miljoen euro positief.

Resultaat	Begroting na wijziging	N/V	Realisatie 2019	N/V	Verschil	N/V
Saldo van baten en lasten	4.043	N	-8.797	V	**-12.840**	**V**
Saldo reserve mutaties	906	N	5.478	N	**4.572**	**N**
Resultaat	**4.949**	**N**	**-3.319**	**V**	**-8.268**	**V**

Bedragen * 1.000 euro

Het gerealiseerde resultaat 2019 is 3,3 miljoen euro voordelig. Dit resultaat bestaat uit twee delen:
- het werkelijk saldo van baten en lasten is 8,8 miljoen euro voordelig. Ten opzichte van de begroting is het saldo van baten en lasten 12,8 miljoen euro voordeliger;
- het werkelijk saldo van de reserve mutaties is 5,5 miljoen euro nadelig. Ten opzichte van de begroting na wijziging is het saldo reserve mutaties 4,6 miljoen euro nadelig.

Saldo van baten en lasten
De belangrijkste verklaringen voor het voordeel op het saldo van baten en lasten van 12,8 miljoen euro zijn:
- Een voordelig resultaat grondexploitaties van 3,5 miljoen euro.
- Vrijval uit de verliesvoorziening RBT/XL-Businesspark van 2,1 miljoen euro.
- Hogere uitkering uit het gemeentefonds in 2019 van per saldo 920.000 euro en een voordelig resultaat bij de afrekening van voorgaande jaren van 200.000 euro.
- Een voordelig resultaat op verkeer en vervoer van 2,4 miljoen euro doordat het groot onderhoud aan verhardingen in 2019 is voorbereid en aanbesteed, en in 2020 daadwerkelijk tot uitvoering zal komen.
- Een incidenteel voordelig resultaat bij de verkoop van panden en gronden van 900.000 euro.
- Vrijval uit de voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid van 835.000 euro.
- Een nadeel bij Jeugd van 2,2 miljoen euro (structureel).

Bij het nadeel van 2,2 miljoen euro op jeugd gaat het om een deel van de zorgkosten die via het kader van het Landelijk Transitie Arrangement (LTA) niet in onze monitorsystematiek Sociaal domein zijn meegenomen en dus ook qua financiële consequenties tot recent niet in beeld waren. Dit toont aan dat wij terecht veel aandacht hebben voor het doorontwikkelen van onze monitorsystematiek en de manier waarop wij tot (financiële) prognoses komen. Tegelijkertijd is het van belang te onderkennen dat wij als gemeente worden geconfronteerd met een toegenomen onvoorspelbaarheid en een afnemende maakbaarheid in zowel het fysieke als het sociale domein. Dit bemoeilijkt het maken van prognoses, maar neemt niet weg dat we ons blijven inzetten om de betrouwbaarheid van onze prognoses te verbeteren.

Saldo reservemutaties
Bij het saldo van de reservemutaties is er een nadeel van 5,5 miljoen euro ten opzichte van de begroting na wijziging. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere storting van 1,5 miljoen euro in de reserve overlopende werken en een lagere onttrekking aan de reserve overlopende werken van 3,0 miljoen euro. Deze afwijkingen worden verklaard door de systematiek van meerjarige incidentele projecten. Bij deze meerjarige incidentele projecten kan het jaar van begroten namelijk afwijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voor- of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn.

De reserve bodemverontreiniging kent een per saldo nadeel van 433.000 euro dat net zoals bij de reserve overlopende werken voornamelijk wordt verklaard door meerjarige incidentele projecten.

Resultaatbestemming
In de onderstaande tabel staan de resultaatbestemmingen waarvoor bij deze jaarverantwoording instemming wordt gevraagd.
Via de slotrapportage is reeds een bedrag van 332.000 euro overgeheveld naar 2020.

Resultaatbestemming	Omschrijving	Bedrag
Werkfit Traject Logistiek	Storting in de reserve overlopende werken en in 2020 een ophoging van de lasten op hoofdtaakveld Economie	71
Decembercirculaire 2019 gemeentefonds	Storting in de reserve overlopende werken	415
Groot onderhoud wegen	Storting in de reserve overlopende werken en in 2020 een ophoging van de lasten op hoofdtaakveld Verkeer en Vervoer	600
Reserve gebiedsgerichte aanpak	Onttrekking uit de reserve bodemverontreiniging	-1.632
Reserve gebiedsgerichte aanpak	Storting in de reserve gebiedsgerichte aanpak	2.467
Algemene reserve	Storting in de algemene reserve	1.398
Totaal		**3.319**

Bedragen * 1.000 euro

Beoogd effect
Het college legt aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.

Argumenten voor

1.1 De raad geeft hiermee invulling aan haar toezichthoudende en controlerende rol ten aanzien van het door het college gevoerde beleid
Vanuit uw toezichthoudende en controlerende rol legt het college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid en de besteding van de middelen. De jaarverantwoording geeft inzicht in de realisatie van het vastgestelde beleid en de kosten die daarmee samenhangen. Wij hebben de jaarverantwoording opgesteld conform de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording.
Het verslag van de accountant is een definitief concept onder voorbehoud van de noodzakelijke kwaliteitsprocedures en de aanlevering door de gemeente van de definitief te waarmerken jaarstukken. Dit wordt pas definitief als de gemeenteraad de jaarverantwoording 2019 heeft vastgesteld

6.1 De raad gaat over de bestemming van het financiële resultaat
Hierna geven wij een toelichting op de voorgestelde bestemming van het jaarresultaat 2019.

Werkfittraject Logistiek (B&W-7014)
In 2019 is gestart met een pilot vanuit het Twents Huis van de Logistiek. Doel van deze pilot is om door inzet van een werkfittraject, werkzoekenden met een gemeentelijke uitkering en afstand tot de arbeidsmarkt, duurzaam te laten uitstromen in betaald werk en daarmee, conform de ambities in het programma Economie en Participatie, de omvang van het uitkeringsbestand structureel te verlagen. Voor de incidentele lasten van deze pilot was in 2019 een budget van 119.000 euro beschikbaar, dat gedekt wordt uit het Participatiebudget. Inmiddels is een eerste groep deelnemers gestart en is het hiermee samenhangende bedrag van 48.000 euro ten laste gebracht van het Participatiebudget. Een tweede groep deelnemers zal in 2020 starten. Voorgesteld wordt een bedrag van 71.000 euro over te hevelen naar 2020.

Decembercirculaire 2019 gemeentefonds
Via de decembercirculaire 2019 heeft de gemeente eenmalige middelen ontvangen voor een aantal activiteiten. Het gaat om uitkeringen bedoeld voor de uitvoering van het in november 2019 gesloten

Klimaatakkoord, procesondersteuning in het kader van het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie voor het project Almelo's Klimaat in Stroomversnelling, en het uitvoeren van een pilot met het opstellen en versterken van integrale veiligheidsplannen. Deze middelen worden gestort in de reserve overlopende werken en worden via de reguliere planning en controlcyclus in 2020 op de begroting gebracht.

Omschrijving		Bedrag
Klimaatakkoord	Transitievisie warmte	200
	Energieloket	50
	Wijkaanpak	10
Ruimtelijke adaptatie	Procesondersteuning	50
Integrale veiligheidsplannen	Pilot	105
	Totaal	**415**

Bedragen * 1.000 euro

Groot onderhoud wegen
Door vaststelling van de Nota Kapitaalgoederen op 9 juli 2019 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor groot onderhoud van wegen. Vanwege de benodigde voorbereiding en de wettelijke aanbestedingsprocedures was het niet mogelijk het asfaltonderhoud in 2019 uit te voeren. Hierdoor ontstaat in 2019 een voordeel van bijna 2,5 miljoen op het taakveld verkeer en vervoer. Het groot onderhoud aan asfaltverhardingen is in 2019 voorbereid en is aanbesteed. In de eerste helft van 2020 zal de uitvoering plaatsvinden en worden de lasten verantwoord. Hiervoor wordt het in de begroting 2020 beschikbare budget aangewend. Voorgesteld wordt om vanuit het voordeel op het taakveld verkeer en vervoer een bedrag van 600.000 euro over te hevelen naar 2020. Hiermee kan dan uitvoering worden gegeven aan de eerste tranche van het groot onderhoud uit de jaarschijf 2020 van het beheerplan verhardingen.

Bij de evaluatie van de Nota Kapitaalgoederen (najaar 2020) evalueren we tevens de (uitvoering van de) beheerplannen. Dit kan tot temporisering van uitvoering van werkzaamheden leiden, al dan niet als gevolg van de coronacrisis. De uitkomsten van deze evaluatie betrekken we bij de jaarverantwoording over 2020. Dat betekent dat we daarbij tevens de vorming van een voorziening voor groot onderhoud betrekken. We hebben dan immers een betrouwbaar beeld op basis waarvan we de omvang van de benodigde voorziening kunnen inschatten.

Reserve gebiedsgerichte aanpak (B&W-7490)
Met het gebiedsgerichte beheer van grondwaterverontreinigingen kunnen grootschalige grondwaterverontreinigingen worden beheerd. Hiertoe heeft de gemeente in 2018 een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Financiering van de gebiedsgerichte aanpak vindt plaats door afkoop van locaties waarvoor derden verantwoordelijk zijn en het beschikbaar stellen van gemeentelijke middelen voor locaties waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.

De gemeentelijke middelen zijn ondergebracht in de reserve bodemverontreiniging (1,6 mln euro ultimo 2019). De ontvangen afkoopsommen van derden zijn gestort in een voorziening gebiedsgerichte aanpak grondwaterbeleid (835.000 euro ultimo 2019).

Als gevolg van de gebiedsgerichte aanpak van grondverontreiniging is er, in tegenstelling tot een individuele aanpak van grondverontreinigingen, geen één-op-één relatie meer tussen de ontvangen afkoopsommen van derden en de inzet van deze middelen voor individuele saneringslocaties. De gevormde voorziening voldoet bijgevolg niet meer aan de vereiste uit het BBV waarin is bepaald dat een voorziening kan worden gevormd voor *middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is*. Dit laatste is strikt genomen niet meer het geval. De gemeente kan de ontvangen afkoopsommen immers aanwenden ter dekking van de kosten van bodemsanering op een specifieke locatie, maar zij is hiertoe niet verplicht. De ontvangen middelen kunnen ook gebiedsgericht worden ingezet op andere locaties. Daarnaast gaan gemeentelijke middelen en middelen van derden bij een gebiedsgerichte saneringsaanpak steeds meer door elkaar lopen.

Om deze reden is de voorziening gebiedsgerichte aanpak grondwaterbeleid vrijgevallen. Het saldo maakt deel uit van het rekeningresultaat 2019. Voorgesteld wordt nu om de middelen uit de reserve

bodemverontreiniging en de middelen uit de voorziening gebiedsgerichte aanpak grondwaterbeleid samen te voegen en te storten in een nieuwe reserve gebiedsgerichte aanpak. Door deze samenvoeging wordt een administratieve vereenvoudiging gerealiseerd en wordt het aantal verschillende dekkingsbronnen ('potjes') geminimaliseerd.

Algemene reserve
Het restant van het gerealiseerd resultaat wordt gestort in de algemene reserve.

Kanttekeningen
Niet van toepassing

Alternatieven
1. Niet vaststellen van de jaarverantwoording 2019
   Indien de jaarverantwoording niet tijdig wordt vastgesteld dan kan dit rijksmaatregelen tot gevolg hebben, waardoor bijvoorbeeld de bevoorschotting van rijksmiddelen, zoals de algemene uitkering en Sisa-afrekening, vertraging oplopen.

2. Niet instemmen met de aangegeven resultaatbestemmingen.
   In dat geval zullen alternatieve middelen gevonden moeten worden om uitvoering te kunnen (blijven) geven aan het voorgestelde beleid, of dient het voorgestelde beleid te worden aangepast of te worden heroverwogen.

Kosten, opbrengsten en dekking
De jaarverantwoording laat zien wat de gerealiseerde baten en lasten zijn over het jaar 2019 en wat daarvan het resultaat is, inclusief verrekening met reserves. Ook wordt een aantal aanvullende resultaatbestemmingen voorgesteld. Na goedkeuring wordt het voordelige resultaat toegevoegd aan de algemene reserve. Deze ontwikkeling beïnvloedt de financiële positie positief.

Vervolg
Nadat uw raad de jaarverantwoording 2019 heeft vastgesteld wordt uw besluit inclusief de verantwoording gezonden aan de toezichthouder, te weten gedeputeerde staten van de provincie Overijssel. Conform de bepalingen daarover in de gemeentewet moet de jaarverantwoording van een gemeente elk jaar uiterlijk 15 juli ontvangen zijn door de toezichthouder.

Bijlagen
- Jaarverantwoording 2019 (INT – 2072508)
- Bijlage: Verbonden partijen basisgegevens (INT - 2072445)
- Bijlage: Wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden (INT - 2072446)
- Bijlage: Accountantsverslag (INT-2072470)
- Bijlage: Accountantsverklaring (nog niet beschikbaar)
- Bijlage: Jaarverantwoording in 1 oogopslag (INT-2072489)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,	**de burgemeester,**
F.W. van Ardenne	A.J. Gerritsen
